

ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ V АЗІАТСЬКИХ ІГОР В АШГАБАДІ 16 - 25 вересня 2017 р.

**Карасевич С. А., канд. пед. наук,
викладач кафедри спортивних дисциплін
Курметов Мерген, студент II курсу
УДПУ ім. Павла Тичини**

Анотація

У статті висвітлено підготовку і проведення V азіатських ігор в Ашгабаді, які спрямовані на значне поширення спорту і фізичної культури у країні, її інтеграцію у міжнародні спортивні процеси. Ці ігри стали наймасштабнішою спортивною подією в історії Туркменістану. Подія такого розмаху привернула увагу світової спільноти до держави, й особливо до її столиці – Ашгабату, «мармурового міста», яке нині поєднує у собі глибокі традиції минулого та новітні технології. Щодо спортивних складових самої Азіади-2017 – згідно програми пройшли змагання з 21 виду спорту.

Ключові слова

Азіатські ігри, Олімпійське містечко, Олімпійський факел Азіади, Туркменістан – столиця Ашгабату.

Abstract

The article deals with the preparation and holding of V Asian games in Ashgabat aimed at the broad development of sport and physical culture in the country, its integration into the international sports processes. These games have become the largest sporting event in the history of Turkmenistan. Event of this magnitude attracted the attention of the world community to the state, and particularly in the capital – Ashgabat, "the marble city", which currently combines the deep traditions of the past and the latest technology. About sports components most of the Asian games-2017 – according to the program held competitions in 21 sports.

Keywords

Asian games, the Olympic village, the Olympic torch of the Asian games, the Turkmenistan capital Ashgabat.

5 листопада 2010 р. у столиці Туркменістану Ашгабаті відбулася історична подія – Президент країни Гурбангули Бердимухамедов поклав початок будівництва Олімпійського містечка, яке по завершенні буде однією з найбільших спортивних споруд в Азіатському регіоні. А вже 19 грудня 2010 р. у столиці Кувейту було підписано двосторонню угоду про проведення у 2017 р. у місті Ашхабад V Азіатських ігор «у закритих приміщеннях і з бойових мистецтв» між Олімпійською Радою Азії і Національним Олімпійським комітетом Туркменістану, а також

хякімліком міста Ашхабада.

Як відомо, перші подібні Ігри відбулися у 2005 р. у Бангкоку (Таїланд), другі – у 2007 р. у Макао, треті – у 2009 р. у В'єтнамі. Починаючи з IV Азіатських ігор у закритих приміщеннях, вони стали проводитися раз на чотири роки і з додаванням у програму змагання з бойових мистецтв. Тому четверта Азіада відбулася вже у 2013 р. у корейському місті Інчхон.

Рішення Олімпійської ради Азії, що об'єднує у своїх рядах 45 держав, про надання права на проведення в Ашхабаді Азіади-2017 викликало великий суспільний резонанс не тільки в Туркменістані, а й в усьому світі. Воно стало цілком закономірним і яскравим результатом проведеної під керівництвом і за безпосередньої участі голови Туркменської держави Гурбангули Бердимухамедова масштабної діяльності, спрямованої на значне поширення спорту і фізичної культури у країні, її інтеграцію у міжнародні спортивні процеси. Не випадково на церемонії підписання вищезгаданого контракту президент Олімпійської Ради Азії шейх Ахмад Аль Фахад Аль-Сабах дав високу оцінку цілеспрямованої діяльності Туркменістану і лідеру нації – ініціатору урядової заявки на проведення у країні Азіатських ігор.

Прийдешні ігри обіцяли стати наймасштабнішою спортивною подією в історії Туркменістану. Здобувши у 2010 р. право на їхнє проведення, держава почала старанно працювати, щоб свято спорту відбулося на найвищому рівні. Для цього і влада, і місцеві жителі, й міжнародні організатори не жаліли ані коштів, ані сил – Азіада у приміщеннях повинна була стати найбільшим регіональним турніром останніх років. Подія такого розмаху приверне увагу світової спільноти до держави, й особливо до її столиці – Ашгабату, «мармурового міста», яке нині поєднує у собі глибокі традиції минулого та новітні технології.

18 грудня 2013 р. за участю Глави держави у готелі «Спорт», який уже активно будувався в Олімпійському містечку була проведена рада Організаційного Комітету по проведенню V Азіатських ігор. З метою проведення цих ігор у середині вересня 2017 р. на найвищому та організаційному рівні держави, Президентом було підписано Постанову про створення Виконавчого комітету ігор.

Паралельно з плануванням на найвищому державному рівні проводилися і планувалися низка заходів, серед яких: приїзд професіоналів Азіатської Олімпійської ради та іноземних спортивних фахівців для обміну думками щодо вдосконалення досвіду туркменських фахівців у зарубіжних країнах. Проводилися також плідні роботи з оформлення програми проведення Азіатських ігор, які повинні були вручатися медалі переможцям Ігор, для учасників і гостей найкращі і найкрасивіші значки у національному стилі і мали

єдине змістовне навантаження. У рамках підготовчих робіт планувалося також проведення декількох міжнародних і світових тестових і випробувальних змагань в Олімпійському містечку. Точніше, у період з 19-24 листопада 2014 р. передбачалося проведення Чемпіонату світу з боротьби на поясах.

Будівництво Олімпійського містечка, в якому будуть проводитися Азіатські ігри, складалося з 3-х етапів, його площа була 157 га і включала у план забудови будівництво більше як 30 спортивних приміщень. Слід зауважити сьогодні, коли уже V Азіатські Ігри стали історією, що спорудження які входили до завершення на першому підготовчому етапі були повністю побудовані і готові до експлуатації. Як приємна довідка – всі споруди в Олімпійському містечку повністю відповідали світовим стандартам. Фахівці Азіатського Олімпійського Ради і представники міжнародної федерації часто відвідували будівництво, ознайомилися з ходом проведення будівельних робіт та розглядаються всі виказані думки і пропозиції. У цьому містечку були передбачені оснащення високоякісних спортивних обладнань по декільком видам спорту виробництва провідних світових компаній, а також особливості внутрішньої і зовнішньої декорації споруд. Були забезпечені всі необхідні умови для спортсменів і всіх учасників. У V Азіатських іграх «у закритих приміщеннях і з бойових мистецтв» у 2017 р. планувалася участь спортсменів з 18 видів спорту з 45 країн Азіатського регіону, 17 країн Австралії та Океанії, що в цілому становило з 62 країн світу.

Крім Олімпійського містечка, туркменська столиця може похвалитися й іншими дивовижними проектами, здійсненими останніми роками якраз до Ігор. Причому такі «дрібниці», як прекрасні магістралі та сучасні зупинки з кондиціонерами, термінали, зручний громадський транспорт, навіть можна не обговорювати. А ось про фантастично зручну монорейкову дорогу, яка своїми щупальцями вже пов'язує головні спортивні об'єкти, просто не можна промовчати. Запущена у тестовому режимі ще навесні 2017 р., вона вже закохала у себе місцевих жителів, які отримали такий важливий транспорт. У контексті Ашгабата, крім транспортної функції, монорейка, безумовно, виконує ще й туристичну, оскільки під час поїздок з її сучасних вагонів постають фантастичні краєвиди на «мармурову столицю». І це не гарна гра слів, Ашгабат входить до Книги рекордів Гіннеса як найбільш біломармурове місто світу, адже з цього матеріалу зведено понад 500 будівель.

Великої уваги також заслуговують нові міські пішохідні зони, велосипедні доріжки та амбітні плани з будівництва метрополітену. Усе це разом зі старовинними мечетями, пам'ятниками архітектури та палацами робить туркменську столицю важливим містом не тільки в спортивному плані, але і для мандрівників. Адже ще тільки підлітаючи до злітно-посадкової смуги,

туристи можуть роздивитися неймовірний новенький аеропорт з килимовими орнаментами на даху. Ця гігантська «пташка» вартістю 2 мільярди євро відчинила свої двері-крила 2016 р., потрапивши практично у всі світові рейтинги найкращих аеропортів планети.

Для прикладу, у плані підготовки до Ігор, 3-5 квітня 2014 р. у Виставковому палаці Ашгабату була проведена міжнародна виставка «Ашгабат – столиця Азіади 2017». У цій виставці взяли участь понад 60 світових спортивних компаній. На початку виставки була проведена презентація спортивного обладнання, приладдя та спортивного одягу.

8-10 квітня 2014 р. у національній туристичній зоні «Аваза» була проведена міжнародна конференція і виставка «Страви Азіади 2017». У цьому заході брали участь понад 30 досвідчених кухарів з 23 країн і представили свої національні кухні.

У період з 30 квітня по 3 травня 2014 р. у місті Ашгабат була проведена 54-а міжнародна конференція Спортивної групи асоціації Телерадіомовлення Азіатсько-Тихоокеанського регіону. У цій конференції група з представників декількох країн ознайомила з ходом робіт у рамках підготовки до V Азіатських ігор і провели нараду з демонстрації та мовленні спортивних заходів у різних регіонах світу у період проведення цих ігор.

А вже 27 травня 2014 р. Президент країни провів чергову раду Організаційного Комітету по проведенню V Азіатських ігор. З метою ретельної підготовки і проведення на високому рівні V Азіатських ігор було затверджено склад Організаційного комітету та дано дозвіл на підписання угоди з компанією «Об'єднаного Королівства Великобританії і Північної Ірландії з підготовки Генерального плану V Азіатських ігор».

Паралельно у країні проводилися відповідні роботи по допінг-контролю двома інспекторами (офіцерами), уповноваженими міжнародною допінг організацією (WADA). А провідні фахівці Туркменістану збагачували щорічно свій теоретичний і практичний досвід участю у спеціальних навчальних семінарах за кордоном.

25 лютого 2017 р. на засіданні Організаційного комітету Азіади-2017 було покладено старт фінальної стадії підготовки до Ігор, які мали відбутися в Ашгабаді у вересні 2017 р. і увійдуть у історію як перша Азіада у Центральній Азії. На вищезгаданому засіданні Організаційного комітету з підготовки до V Азіатських ігор у закритих приміщеннях і з бойових мистецтв були приведені цифри успішних виступів туркменських спортсменів на міжнародній арені. Так, наприклад, у 2015 р. спортсмени Туркменістану, взявши участь у 162 міжнародних змаганнях, завоювали 143 золотих, 98 срібних і 170 бронзових медалей. З них 74 - нагороди світової першості, 58 - азіатських.

Ще будучи міністром охорони здоров'я і медичної промисловості Туркменістану, а потім і віце-прем'єром, який відповідав за спортивну сферу, Гурбангули Бердимухамедов, сповідуючи якісно новий підхід до організації спортивного і фізкультурного руху у Туркменістані, став активним провідником нової спортивної політики держави. Їм були організовані візити до Туркменістану представників Міжнародного олімпійського комітету, керівників Олімпійської ради Азії, інших великих міжнародних спортивних організацій. Саме ці чинники багато у чому посприяли тому, що на засіданні Виконавчого комітету Олімпійського ради Азії, яке відбулося в Ашгабаді у 2006 р. були прийняті історичні для країни рішення, націлені на надання туркменській столиці статусу однієї зі спортивних столиць світу.

З перших днів свого обрання на пост глави держави Гурбангули Бердимухамедов визначив розвиток фізичної культури і спорту, гармонійне поєднання духовного і фізичного потенціалу людини як одного з пріоритетів державної політики. Як Голова Національного олімпійського комітету і будучи переконаним пропагандистом здорового способу життя, лідер нації всі ці роки приділяв найпильнішу увагу питанням розвитку масовості фізичної культури і спорту вищих досягнень, активної участі Туркменістану у міжнародному олімпійському русі.

Успішна реалізація Державної програми «Здоров'я», завдяки якій тільки за останні кілька років у Туркменістані були введені в експлуатацію суперсучасні клініки, діагностичні та лікувальні центри, введення у лад багатофункціональних стадіонів, спорткомплексів, іподромів, автодромів, будівель спортивних шкіл, плавальних басейнів, фізкультурно-оздоровчих об'єктів у Національній туристичній зоні «Аваза» і курортному містечку Гекдере під Ашгабадом, тижні та місячники під девізом «Здоров'я і щастя», Всесвітній день здоров'я, внесений до реєстру державних свят, – переконливий наочний приклад турботи глави держави про здоровий спосіб життя народу Туркменістану.

Потужний імпульс у своєму розвитку вітчизняний спорт отримав завдяки реалізованій главою Туркменістану політиці «відкритих дверей», широкого міжнародного співробітництва, проведення у країні великих міжнародних змагань і все більш широкій участі туркменських спортсменів в олімпійському русі. Так, важливим стимулом для спортсменів стала участь у літніх Олімпійських іграх у 2008 і 2012 рр. Як неодноразово наголошувалося у різноманітних Постановах, Указах і офіційних виступах лідера нації «держава і надалі буде робити все необхідне для зміцнення здоров'я громадян, виховання фізично загартованого, працьовитого молодого покоління, розвитку масового фізкультурно-спортивного та олімпійського руху, створення оптимальних умов

для туркменських спортсменів, щоб вони могли гідно представляти нашу Батьківщину на міжнародних змаганнях і своїми перемогами примножувати її авторитет».

Що стосується безпосередньо Азіади-2017, то місцем її проведення не випадково було обрано Олімпійське містечко, розташоване в одній з найсучасніших і красивих частин Ашгабада. У ньому, крім 30 унікальних об'єктів, вигідно відрізнявся Параолімпійський комплекс і реабілітаційний медичний центр. Для зручності переміщення по величезній території комплексу функціонувала монорельсова дорога, яка зв'язувала спортивне містечко, розраховане на 12 тисяч «жителів», з іншими його об'єктами.

Учасники 34-го засідання Генеральної Асамблеї Олімпійської ради Азії – вищого керівного органу ОСА, що відбувся в Ашгабаді у вересні минулого року напередодні відкриття спортивного форуму, мали всі можливості ознайомитися з ходом підготовки до Азіади-2017, з об'єктами, що будується Олімпійського містечка, на аренах якого пройдуть ці змагання.

Будучи ініціатором зведення Олімпійського містечка, що не має аналогів у Центральній Азії, глава держави взяв участь в церемонії його закладки 5 листопада 2010 р. тобто ще більш ніж за місяць до прийняття Олімпійською радою Азії офіційного рішення про проведення V Азіатських ігор у закритих приміщеннях і з бойових мистецтв саме у столиці Туркменістану. Це безпрецедентний у світовій практиці випадок. Вся Туркменія гордилася тим, що зведення об'єктів Олімпійського містечка Азіади-2017 проходило випереджаючими темпами, про що переконливо свідчать сьогодні наступні факти: перша черга будівництва спортивних споруд і необхідної інфраструктури була завершена ще у квітні 2014 р., роботи у рамках другої черги повністю виконані у грудні 2015 р. За рік до початку реалізації змагальної програми було виконано 75 % робіт за планом третьої, останньої черги.

У своєму інтерв'ю, Голова Виконавчого комітету по підготовці до V Азіатських Ігор Д. Гулгелдієв, наголосив, що «5 травня 2016 р. з нагоди початку відліку 500 днів до старту Ігор Президент Туркменістану особисто дав старт кінної естафеті, яка, охопивши всю країну, фінішує в день відкриття Азіади-2017 на головній арені Олімпійського містечка у столиці. 17 наїзників на ахалтекінських скакунах відкрили кінний хід по всіх веляятів країни біля стін стародавньої фортеці «Ніса» – столиці колись могутньої Парфянської держави».

Важливо зазначити, що напередодні спортивного свята була проведена і велика організаційно-розпорядча робота: створені і функціонували на Азіаді Організаційний і Виконавчий комітети, були попередньо складені і зреалізувалися у ході змагань Генеральний план Азіади, проведені два раунди

спортивного медіа-форуму, міжнародна спортивна виставка «Ашхабад – столиця Азіади-2017», навчальний семінар «Кухня Азіади-2017» у туристичній зоні «Аваза». На високому представницькому рівні була проведена 54-а міжнародна конференція спортивної комісії Азіатсько-Тихоокеанського союзу телерадіомовлення і ряд інших вагомих заходів.

Щодо спортивних складових самої Азіади-2017 – згідно програми пройшли змагання з 21 виду спорту: шахів, футзалу, тенісу, муай таю (тайський бокс), самбо, кураш, джиу-джитсу, боулінгу, велогонок на треку, плавання у 50-метровому басейні, легкої атлетики, важкої атлетики (пауерліфтинг), баскетболу, таеквандо (WTF), спортивних танців, кікбоксингу, боротьби на поясах, спортивній боротьбі (греко-римська та вільна), більярду, конкуру та національної туркменської боротьбі Гореш. Як і передбачалося, у них взяли участь спортсмени із 62 країн (що мають Національні олімпійські комітети), у тому числі з 45 країн Азії та із 17 країн Океанії. А це означає, що V Азіатські ігри у закритих приміщеннях і з бойових мистецтв були найбільш представницькими за всю історію їх проведення.

Важливим є те, що у ході підготовки до Олімпійських та континентальних Ігор велика увага приділяється їх традиційними ритуалами, серед яких, наприклад, грандіозні і барвисті церемонії відкриття і закриття Ігор. Не виникало сумніву у тому, що до розробки сценарію Азіади-2017 будуть залучені одні з кращих у світі сценаристів, організаторів масових шоу, фахівців зі спец ефектів і т.п. Виявили бажання продемонструвати свій талант і професійну майстерність багато відомих співаків, акторів та інших вельми іменитих персон зі світовим іменем. Туркменістан як країна-організатор Азіади-2017 додала у колорит цих видовищ відповідний розмах, красу і національні особливості своєї держави і народу. Адже відкриття і закриття Азіади починалося з театралізованих вистав, які повинні познайомити глядачів і учасників з історією і культурою країни, яка їх приймає.

Було продумано до дрібниць і урочистий прохід спортсменів і членів делегацій під час відкриття біля центрального стадіону. А особливо – підняття прапора Олімпійської ради Азії і підняття Державного прапора Туркменістану - країни-господарки Ігор з виконанням її національного гімну і інші традиційні ритуали. Символічним вінцем церемонії відкриття було запалення олімпійського вогню, який є незамінним атрибутом Олімпійських ігор. Як відомо, цей ритуал зародився ще при проведенні античних олімпійських ігор. У Стародавній Греції існував культ Прометея, який вкрав з Олімпу священний вогонь і передав його людям, за що поплатився роками неймовірних страждань. На честь Прометея стародавні греки запалювали Олімпійський вогонь, влаштовували змагання з бігу, де кожен бігун тримав у руках запалений факел з

вогнем. Переможець такого змагаються мав всі права і підстави запалювати вогонь змагань, що вважалося самою почесною місією.

Президент країни на передостанньому засіданні Оргкомітету розповів про особливості проведення естафети Олімпійського вогню Азіади-2017 і його запалювання на центральному стадіоні 17 вершниками 17 вересня 2017 р. о 17 годині у момент урочистого відкриття Ігор. Досить символічним для держави був той факт, що у дорогу за Олімпійським вогнем 17 кращих вершників Туркменістану відправляться від пам'ятника старовини Стара Ніса, який уособлює у собі вишукану історично-культурну спадщину туркменського народу. Вони пройдуть через знамениті історико-культурні місця Ахалського, Балканського, Дашогузського і Лебапського велятів і у Марійському велятів досягнуть самого відомого і знаменитого у Центральній Азії родовища «Галкиниш», як гордості індустріально-іноваційної і економічної основи країни у ХХІ ст. Саме там і буде запалено Олімпійський факел Азіади -2017. І вже звідти через територію Ахалського велята вогонь буде доставлений у столицю Туркменістану на центральну спортивну арену.

Ashgabat 2017

Medal Standings				Total
1 	89	70	86	245
2 	42	32	23	97
3 	36	23	59	118
4 	28	28	40	96
5 	24	33	74	131
6 	21	20	29	70
7 	15	11	15	41
8 	13	20	37	70
9 	13	8	19	40
10 	10	11	14	35

Нарешті Азіада-2017 стартувала 16 вересня. За дев'ять днів на V Азіатських іграх у «закритих приміщеннях і по бойових мистецтвах» було розіграно 858 медалей. За остаточними підсумками переможцем з великим відривом стала збірна Туркменістану.

Згідно підсумкових документів Виконавчого комітету по проведенню Ігор, вона завоювала 245 медалі (89 золотих, 70 – срібних і 86 – бронзові нагороди).

Для порівняння - в Інчхоні (Республіка), на IV Азіаді-2013 – Туркменістан був представлений 80 спортсменами у 12 видах спорту і завоював 6 медалей – 1 срібну і 5 бронзових.

Список використаних джерел

1. Золотой Век. [Электронный ресурс] // электронная газета – Режим доступа к ресурсу: www.turkmenistan.gov.tm/?id=5822.
2. Золотой Век. [Электронный ресурс] // электронная газета – Режим доступа к ресурсу: www.turkmenistan.gov.tm/?id=5535.